

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sexta Alterius, vel utriusque fornicatio. paragrapho sexto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

ratione Dispensationis, Sponsalia Cæsaris, & Lucretiæ erunt, (habita dispensatione) statim valida, & observanda. Si verò sustineas, ob- tenta dispensatione, non statim convalescere Sponsalia, sed requiri novum consensum, seu ratificationem, quam in casu nostro supponimus, nequaquam adfuisse, remanent sponsalia priora cum Lucretia invalida, unde valida erunt posteriora cum Berta, atque hæc custodienda. Nos verò, quia utramque sententiam probabilem judicavimus loco citato, & iterum judicabimus infra, & ideo breviter dicimus, si sponsalia cum Berta fuerint, ante impetratam pro Lucretia dispensationem, contracta, Bertam fore uxorem Cæsaris, qui est casus allatus numero 25. Si verò fuerint inita post obtentam dictam dispensationem, qui est casus allatus hoc numero 27. dicimus esse probabile, quod Berta à conjugio Cæsaris sit repellenda, & quod Lucretia sit ad eju- dem conjugium advocanda, sed est item probabile contrarium, ut patet ex dictis: Adver- tendo semper, debere refarciiramina, si, quæ facta sunt à Cæsare Sponsæ relicta, & præseindendo à copula, de qua jam modo dictum est.

§. VI.

SEXTA CAUSA.

Alterius, vel utriusque Fornicatio.

1. **S**I Sponsa, vel Sponsus (in hoc enim ut & in obligationibus Matrimonii, sunt pares) fornicetur cum alio, statim innocens, etiam si Sponsalia juraverit, potest ab ipsis recedere, ut deciditur Cap. *b* Quemadmodum, & patet; Quæ enim est major fidei fractio, ob quam omnes concedimus, posse à sponsali- bus recedere, si hæc non est? Dixi (innocens:) Nam, qui delictum commisit, debet ex parte sua obligationem adimplere, si alter velit, ne scilicet ex sua iniquitate lucrum repor- ter.

2. Quid, si Sponsa verè per vim pateretur fornicationem, quem esse casum rarissimum dixi alibi? e
Respondeo, posse adhuc Sponsam eam de- serere, non quidem ob fractam fidem, quam in hoc casu non adfuisse, supponimus, sed quia Sponsa, etiam per vim violata, vilis no-

tabiliter efficitur, & probo veretur viro, fe- minam sic violatam ducere, idque cum peri- culo fortè alienam prolem alendi.

3. Dictum est (Sponsa) nam ex commu- niori sententia Sanchez, d Pontii, & aliorum, non id concedimus, si Sponsus ex violentia cogeretur aliquam cognoscere (si tamen vi- rum posse invitum ad hoc cogi, possibile sit, quod mihi, & Toletio e creditur est difficile) nam tunc, nec Sponsus fidem frangeret, cum ageret coactus, nec probrosum esset mulieri eum ducere, cum virum aliquam cognovisset, dedecus secundum hominum existimatio- nem non sit. Non ita, si idem Sponsus cogere- tur sodomitice pati, nam tunc, quia dedecus esset mulieri, ejusmodi virum pro suo habere, ideo judicat Castropalao, sob hanc solam ra- tionem, posse Sponsam illum talia passum ab se repellere; id, quod ego limitarem, quando res non est occulta, ut etiam in similibus (quando caput ducitur solum à ratione dede- coris) dicendum est.

4. Quod dictum est de fornicatione, ex- tenditur Primò ad oscula, tactusque impudi- cos; per hæc enim, maximè, si sint frequentia, etiam fides frangitur, cum Sponsi promiserint Matrimonium, & omnia, quæ ad illud con- sequuntur.

5. Extenditur Secundò, ad fornicationem spiritualem, id est, ad hæresim. Alter enim po- test recedere, si novit alterum in hæresim in- cidisse: quod dictum limitat Castropalao, quando periculosum est Sponso innocenti, habitare cum hæretico, & quando sumus in loco, ubi delictum hæresis reddit hominem infamem, ut in Hispania, aliisque Catholicis Regnis. Equidem hanc limitationem, nec apud Sanchez, nec passim alios lego, & pro- fectò, etiam in Regionibus Hæreticorum non condemnarem, sed commendarem potius Sponsam, quæ nollet progredi ad Matrimo- nium ejus Sponsi, qui hæresim post Sponsalia amplectitur; nimis enim grave est cogi Ca- tholicam, ad nubendum homini diveriæ, & quidem falsæ Religionis, quem tamen ipsa Catholicum in sponsalibus elegerat.

6. Inquires. Fornicantibus utrisque, id est, Sponsa cum alio viro, Sponso autem cum muliere alia, possuntne utrique ad libitum à Sponsalibus resilire?

Respondeo. Communis opinio cum San- chez, i & cum Pontio, Coninck, Layman, d 55. n. 3. Gut-

a Inf. Tr. 4
de consen-
su c. 7. §. 3.

b Cap.
Quemad-
modum de
Iure ju-
rando.

c L. 7. in
Dec. c. 6. §.
2. nu. 5.
Sanch. lib.
1. matr. d.
55. nu. 3.

d Pontii
12. c. 27.
nu. 3.

e Toletio
c. 10.

f Castrop.
l. 1. nu.
c. 1. nu. 6.

g Castrop.
l. 1. de for-
nic. §. 2.
nu. 11.

h Sanchez
loc. cit.

i Sanchez
d 55. n. 3.
Gut-

§. VII.

SEPTIMA CAUSA.

Impedimentum superveniens.

I. **I**mpedimenta non dirimentia Matrimonium, quantum facit ad præsens institutum, hodie sunt (ut supra g dixi) Votum Religionis, Votum Sacerdotii, Votum Castratis, Votum Cœlibatus; De his ergo non dirimentibus, cum jam paulò h ante dixerimus, qua ratione se habeant in sponsalibus, superest hic solum agere de impedimentis dirimentibus, quomodo scilicet, & quatenus ali- quod impedimentum dirimens superveniens sponsalibus, illa dissolvat, id quod figuratione sequentis casus dilucidius explicabitur.

2. Antonius sponsalia promisit Mariæ, verum non multò post cognovit Agatham Mariæ Sororem, unde (ut scimus omnes) affinitatem ex copula carnali fornicaria dictus Antonius contraxit cum eadem sua Sponsa Maria, quæ affinitas, cum sit impedimentum dirimens, in causa est, ut non possit procedi ad Matrimonium de præsentis, nisi prius obtineatur à Summo Pontifice dispensatio.

3. Porrò circa hunc casum, & similes, quando culpa alterius ex Sponsis supervenit quomodocunque aliud impedimentum dirimens, tria resolvenda se offerunt, quæ jam, tribus assertionibus, resolvo.

4. Affero Priò, Mariam esse liberam à sponsalibus, posse rejicere Antonium, etiam si se offerat ad obtinendam dispensationem, immò etiam si dispensationem obtentam exhibeat. Ratio (præter fornicationem, quæ in hoc peculiari casu intervenit, quam esse causam sufficientem, ut innocens resiliat à sponsalibus, nuper diximus) est, quia apponens impedimentum dirimens, fecit, quantum est ex se, Matrimonium jure impossibile, ergo sufficienter dedit causam alteri, resiliendi, & volendi, se conformare Juri Matrimonium prohibenti.

5. Affero Secundò, Antonium non esse liberum à sponsalibus; Unde, volente, ce præter Maria, obligari ad procurandam dispensationem.

Ddd 2

fatio-

Gutierrez apud Castropalaum, a quibus ad-
de Dianam, b & quidem satis probabiliter,
distinguit; concedit enim Sponsum posse,
non verò Sponsam, quia quod Sponsa violata
ab aliquo fuerint, maximum est dedecus, nõ
autem, quod Sponsus aliquam violaverit, ut
modo diximus numero 3. Quæ adinvicem
compensari injuriæ nequaquam possunt. Sed
Castropalaus, c & quidem ex mea sententia
probabilius, ne dicam verius, ad quod etiam
propender Aversa, d putat posse utrosque æ-
què resiliire; Sponsum, propter rationem jam
dictam, Sponsam verò, quia, etiam si ipsa for-
nicata fuerit, non propterea tollitur, quod vir
per suam fornicationem fidem fregit Spon-
sæ; Sicuti propter similem rationem, quam-
vis dedecus non sit uxori, si ejus vir aliam
cognoscat, tamen ipsa, solum, quia sic datam
fidem vir frangit, divertere potest, ut ex certa,
& communi doctrina habet ipse Sanchez, e
& nos infra suo loco dicemus. Non ergo ex
capite dedecoris, quod exclusimus dicto nu-
mero 3. sed ex capite fractionis fidei, quæ hic
adest.

7. Instas. Quando, tum uxor, tum vir a-
dulteratur nemo potest divertere, quia, ut ha-
bet Textus, sparia delicta mutua compensa-
tione abolentur. Ergo, neque Sponsi, quamvis
utrique fornicantes, poterunt à sponsalibus
divertere?

8. Respondeo. Huic paritati debent etiam
Auctores communis sententiæ respondere,
nam probat, ne à Sponso quidem fornicante
posse dimitti Sponsam similiter delinquentem;
compensarentur enim delicta. Disparitas
igitur est, quia cum Matrimonium sit ex se
indissolubile, quodlibet caput impediendi
ejus separationem, sufficere debuit, quale
nunc est compensatio adulteriorum; At pro
sponsalibus, quæ ob quamlibet mutationem
dissolvi possunt, non cogimur similem com-
pensationem injuriam inducere, sed concede-
re debemus utrique Sponso, ut fidem sibi
fiactam vindicare possit per separationem,
quæ facillè, etiam ob alias rationabiles causas
concedi solet Sponsis. Ita responder Sanchez,

Layman, Guttier. cit. quamvis nobis
contrarii, ita igitur, &
nos.